τικῆς κανονιστικῆς ρυθμίσεως τοῦ παρέχεται ἐπίσης σύνταξη ἐντός ἑνός ἄλλου Κράτους μέλους, τῆς ὁποίας τό ποσό ἀφαιρεῖται ἀπό τήν πλήρη σύνταξη πού τοῦ χορήγησε ὁ ἁρμόδιος φορεύς τοῦ πρώτου Κράτους μέλους, δέ συμβιβάζεται ἀπό τό ἄρθρο 51 τῆς συνθήκης ἡ ἐφαρμογή αὐτῆς τῆς νομοθεσίας πού ἐπιτρέπει, γιά μία ὁρισμένη περίοδο, ἡ ἀπόδοση στόν ἁρμόδιο φορέα τοῦ πρώτου Κράτους μέλους τῶν προσωρινῶν προκαταβολῶν πού καταβλήθηκαν στό δικαιοῦχο νά ὑπερβαίνει τό ποσό τῆς συντάξεως ἤ τῶν καθυστερούμενων ποσῶν πού μεταφέρθηκαν σ' αὐτόν τό φορέα ἀπό τό φορέα κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως τοῦ δεύτερου Κράτους μέλους, κατόπιν μετατροπῆς του σέ ἐθνικό νόμισμα τοῦ πρώτου Κράτους μέλους κατά τήν ἡμερομηνία τῆς μεταφορᾶς.

Στήν ὑπόθεση 98/80

πού ἔχει ὡς ἀντικείμενο αἴτηση τοῦ Tribunal du travail τῶν Βρυξελλῶν, κατ' ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 177 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, μέ τήν ὁποία ζητεῖται, στό πλαίσιο τῆς διαφορᾶς πού ἐκκρεμεῖ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου αὐτοῦ μεταξύ

GIUSEPPE ROMANO

καί

INSTITUT NATIONAL D'ASSURANCE MALADIE-INVALIDITÉ, Βρυξέλλες,

ἡ ἔκδοση προδικαστικῆς ἀποφάσεως ὡς πρός τήν ἑρμηνεία τῆς ἀποφάσεως 101 τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων γιά τήν κοινωνική ἀσφάλιση τῶν διακινούμενων ἐργαζομένων, τῆς 29ης Μαΐου 1975 περί τοῦ κρίσιμου χρονικοῦ σημείου γιά τόν καθορισμό τῆς ἐφαρμοστέας τιμῆς μετατροπῆς κατά τόν ὑπολογισμό ὁρισμένων παροχῶν (JO C 44 τῆς 26. 2. 1976, σ. 3) ἐνόψει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ κανονισμοῦ 574/72 τοῦ Συμβουλίου τῆς 21ης Μαρτίου 1972, πού καθορίζει τόν τρόπο ἐφαρμογῆς τοῦ κανονισμοῦ 1408/71 περί ἐφαρμογῆς τῶν συστημάτων κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως στούς μισθωτούς καί τίς οἰκογένειές τους πού διακινοῦνται ἐντός τῆς Κοινότητας (JO L 74, σ. 1, ΕΕ εἰδ. ἔκδ. ἀριθ. Ν 74, τόμ. 05/001, σ. 138),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρῶτο τμῆμα)

συγκείμενο ἀπό τούς T. Koopmans, πρόεδρο τμήματος, A. O'Keeffe καί G. Bosco, δικαστές,

γενικός εἰσαγγελεύς: J.-P. Warner
γραμματεύς: H. A. Rühl, κύριος ὑπάλληλος διοικήσεως

ἐκδίδει τήν ἀκόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιστατικά

Ἡ διάταξη περί παραπομπῆς καί οἱ γραπτές παρατηρήσεις πού ὑποβλήθηκαν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ Πρωτοκόλλου περί τοῦ Ὀργανισμοῦ τοῦ Δικαστηρίου ΕΟΚ ἔχουν συνοπτικῶς ὡς ἑξῆς:

I — Πραγματικά περιστατικά καί ἔγγραφη διαδικασία

Τά περιστατικά

Ἀπό 29 Αὐγούστου 1970 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1975 ἡ Alliance nationale des mutualités chrétiennes κατέβαλε στόν Romano, ἰταλικῆς ἰθαγένειας καί κάτοικο Βελγίου, πλήρη ἀποζημίωση ἀναπηρίας. Ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1976 τοῦ χορηγήθηκε σύνταξη ἀποχωρήσεως καί ἐπιζώντων.

Ἐξάλλου τό Instituto Nazionale della Previdenza Sociale (INPS) τοῦ Παλέρμο χορήγησε στόν ἐνδιαφερόμενο μέ ἀπόφαση πού διαβίβασε στό Institut National d'assurance maladie-invalidité (INAMI) στίς 6 Ἀπριλίου 1976 καί συμπλήρωσε τήν 1η Ἰουλίου 1976, σύνταξη ἀναπηρίας ἀναδρομικῶς ἀπό τῆς 1ης Σεπτεμβρίου 1970, βάσει τῆς ἰταλικῆς νομοθεσίας.

Ἐπικαλούμενο τό ἄρθρο 70 παράγραφος 2 τοῦ βελγικοῦ νόμου τῆς 9ης Αὐγούστου 1963 περί ἱδρύσεως καί ὀργανώσεως συστήματος ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως ἀσθένειας καί ἀναπηρίας, τό INAMI θεώρησε ὅτι ἡ χορήγηση τῆς ἰταλικῆς συντάξεως ἀναπηρίας ἔπρεπε νά συνεπάγεται ἀναλογική μείωση τῆς ἀποζημιώσεως ἀναπηρίας πού καταβλήθηκε στό Βέλγιο γιά τήν περίοδο ἀπό 1ης Σεπτεμβρίου 1970 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1975. Κατά συνέπεια, μέ ἀπόφαση πού κοινοποίησε στόν ἐνδιαφερόμενο στίς 24 Σεπτεμβρίου 1976, μείωσε τό ποσό αὐτῆς τῆς ἀποζημιώσεως ἀναλόγως πρός τήν ἰταλική σύνταξη βασιζόμενο στήν τιμή συναλλάγματος τῆς λιρέτας πού ἴσχυε τήν 1η Ἰανουαρίου 1975, δηλ. 1 λιρέτα = 0,05784 FB. Αὐτή ἡ ἀπόφαση καθόριζε ὅτι θά γινόταν ἀπόδοση τῶν ὑπολογισθεισῶν σέ 107 848 FB προσωρινῶν προκαταβολῶν. Περαιτέρω διευκρίνιζε ὅτι:

«στήν περίπτωση πού ἡ καταβολή, ἡ ὁποία ἔγινε γιά λογαριασμό μας δέ θά κάλυπτε ἀκριβῶς τό ποσό τῆς ἀποζημιώσεως πού χορηγήθηκε προσωρινῶς, θά ἐπιφορτίσουμε τόν ἀσφαλιστικό σας φορέα νά προβεῖ, σέ συμφωνία μέ σᾶς στήν ἐπιστροφή τῆς διαφορᾶς· ἐάν ἀντιθέτως ὑπάρξει ὑπόλοιπο σέ πίστωσή σας, αὐτό θά σᾶς καταβληθεῖ μέ φροντίδα μας.»

Χωρίς νά ἀμφισβητήσει τήν ἀρχή τῆς ἀναπροσαρμογῆς τῶν βελγικῶν παροχῶν, ὁ Romano ἄσκησε στίς 7 Ὀκτωβρίου 1976 προσφυγή κατά τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως, ἀμφισβητώντας τήν τιμή συναλλάγματος πού ἐφήρμοσε τό INAMI γιά τόν ὑπολογισμό τῶν ἀποδοτέων ποσῶν καί τή σκέψη ὅτι θά μποροῦσε νά χωρήσει ἐν προκειμένω ἀπόδοση τῆς διαφορᾶς.

Στίς 29 Ἰουλίου 1977, τό INPS κατέβαλε στό INAMI ποσό 3 109 670 λιρετῶν πού

άντιστοιχοῦσε στά καθυστερούμενα τῆς ἰταλικῆς συντάξεως γιά τήν περίοδο ἀπό 1ης Σεπτεμβρίου 1970 μέχρι 30 Ἰουνίου 1977. Τό INAMI προέβη στή μετατροπή τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ σέ βελγικά φράγκα μέ βάση τήν τιμή συναλλάγματος τῆς ἡμέρας τῆς καταβολῆς, δηλ. 1 λιρέτα = 0,040355 FB. Ὁ ὑπολογισμός ἔδινε ὡς γινόμενο τό ποσό τῶν 125 491 FB. Ἡ διαφορά ἀπό τό ποσό πού εἶχε ὑπολογισθεῖ ἡ ἀποδοτέα προκαταβολή, δηλ. 17 643 FB καταβλήθηκε στόν Romano.

Ὁ Romano ὅμως, δέ θεώρησε ὅτι ἡ προσφυγή του κατέστη χωρίς ἀντικείμενο. Κατά τή γνώμη του, μποροῦσε μόνο νά ἀποδοθεῖ τό ποσό πού ὀφειλόταν ἀπό τόν ἰταλικό φορέα γιά τήν ἀμφισβητούμενη περίοδο, δηλ. ἀπό 1ης Σεπτεμβρίου 1970 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1975. Ζητᾶ, ἀντιθέτως, νά καταδικασθεῖ τό INAMI νά τοῦ καταβάλει τό ἰσότιμο σέ βελγικά φράγκα τῶν παροχῶν πού ὄφειλε τό INPS γιά τήν περίοδο ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1976 μέχρι 30 Ἰουνίου 1977, μετ' ἀφαίρεση τῶν 17 643 FB πού εἶχαν ἤδη καταβληθεῖ:

Τό INAMI δικαιολόγησε ἐνώπιον τοῦ Tribunal du travail τή χρήση δύο διαφορετικῶν τιμῶν συναλλάγματος ἀπό τήν ἀνάγκη στήν ὁποία ἔκρινε ὅτι βρέθηκε ὑποχρεωμένο νά ἐφαρμόσει,

α) κατά τήν καταβολή ἀπό τόν ἰταλικό φορέα, τίς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 107 παράγραφος 6 τοῦ κανονισμοῦ 574/72 τοῦ Συμβουλίου ὅπως τροποποιήθηκαν ἀπό τόν κανονισμό 2639/74 τοῦ Συμβουλίου τῆς 15ης Ὀκτωβρίου 1974 (JO L 283, σ. 1, ΕΕ εἰδ. ἔκδ. ἀριθ. N 283, τόμ. 05/003, σ. 34), καί

β) γιά τόν καθορισμό τῆς βελγικῆς παροχῆς, τήν ἀπόφαση 101 τῆς 29ης Μαΐου 1975 τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπί τῶν διακινούμενων ἐργαζομένων.

Ὁ Romano ὑποστήριξε ἐνώπιον τοῦ ἀνωτέρω δικαστηρίου ὅτι, ἀντιθέτως πρός τίς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ κανονισμοῦ 574/72 συμφώνως πρός τόν ὁποῖο τά ἀποδιδόμενα ποσά δέν πρέπει νά εἶναι μεγαλύτερα ἀπό τά ληφθέντα δυνάμει ἄλλης νομοθεσίας, ὁ τρόπος ὑπολογισμοῦ πού χρησιμοποιήθηκε ἀπό τό INAMI κατέληγε στή μείωση τῆς βελγικῆς ἀποζημιώσεως ἀναπηρίας κατά ποσό μεγαλύτερο ἀπό τό ποσό τῆς ἰταλικῆς συντάξεως ἀναπηρίας πού πράγματι ἔλαβε γιά τήν ἐν λόγω περίοδο.

Οἱ ἐφαρμοστέοι κανόνες

Τό ἄρθρο 107 τοῦ κανονισμοῦ 574/72 τοῦ Συμβουλίου, ὅπως τροποποιήθηκε ἀπό τόν κανονισμό 2639/74, καθορίζει τούς ἐφαρμοστέους κανόνες γιά τή μετατροπή σέ δεδομένο ἐθνικό νόμισμα τῶν ποσῶν πού ἐκφράζονται σέ ἄλλο ἐθνικό νόμισμα κατά τήν ἐκτέλεση τῶν πράξεων πού ἀφοροῦν τήν ἐκκαθάριση καί τήν καταβολή τῶν παροχῶν.

Ἡ παράγραφος 6 αὐτοῦ τοῦ ἄρθρου θέτει τό γενικό κανόνα σύμφωνα μέ τόν ὁποῖο

«στίς μή προβλεπόμενες στήν παράγραφο 1 περιπτώσεις ἡ μετατροπή πραγματοποιεῖται στήν ἐπίσημη τιμή συναλλάγματος τῆς ἡμέρας καταβολῆς, τόσο σέ περίπτωση καταβολῆς παροχῶν ὅσο καί σέ περίπτωση ἀποδόσεως».

Ἡ πρώτη παράγραφος προβλέπει τούς ἰδιαίτερους κανόνες γιά διάφορες περιπτώσεις ἐφαρμογῆς διατάξεων τοῦ κανονισμοῦ 1408/71 (πχ. ἄρθρο 12 παράγραφος 2, 3 καί 4 καί ἄρθρο 46, παράγραφος 3, περιορίζοντας τό θέμα σέ περιπτώσεις πού κατά τό μᾶλλον ἤ ἧττον πρόσκεινται στή συγκεκριμένη ὑπόθεση.

Κατά τήν παράγραφο 4 τοῦ ἴδιου ἄρθρου,

«Ἡ Διοικητική Ἐπιτροπή καθορίζει, μετά ἀπό πρόταση τῆς Ἐπιτροπῆς λογαριασμῶν, τήν ἡμερομηνία πού πρέπει νά ληφθεῖ ὑπόψη γιά τόν καθορισμό τῶν τιμῶν μετατροπῆς πρός ἐφαρμογή στίς περιπτώσεις πού ἀναφέρονται στήν παράγραφο 1.»

Σύμφωνα μέ τό παραπάνω ἄρθρο 107 παράγραφος 4, ἡ Διοικητική Ἐπιτροπή μέ τήν ἀπόφασή της 101 τῆς 29ης Μαΐου 1975 καθόρισε τό κρίσιμο χρονικό σημεῖο, γιά

τόν καθορισμό τῶν ἐφαρμοστέων τιμῶν μετατροπῆς κατά τόν ὑπολογισμό τῶν παροχῶν πού προβλέπονται ἀπό τίς κοινοτικές διατάξεις οἱ ὁποῖες ἀπαριθμοῦνται στήν παράγραφο 1 τοῦ ἄρθρου 107 τοῦ κανονισμοῦ 574/72. Ἐξάλλου, ἡ ἀπόφαση 101 περιέχει στό σημεῖο 5 μία μεταβατική διάταξη:

«Γιά συντάξεις γιά τίς ὁποῖες ἀποκτήθηκε δικαίωμα πρίν ἀπό τήν 1η Ἰανουαρίου 1975 καί οἱ ὁποῖες δέν καταβλήθηκαν μέχρι τήν ἡμέρα τῆς ἰσχύος τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς (1η Μαρτίου 1976) ἡ τιμή μετατροπῆς πού πρέπει νά ληφθεῖ ὑπόψη εἶναι ἐκείνη πού ἰσχύει τήν 1η Ἰανουαρίου 1975, συμφώνως πρός τήν παράγραφο 1 τοῦ ἄρθρου 107 τοῦ κανονισμοῦ (ΕΟΚ) 574/72, ὅπως τροποποιήθηκε ἀπό τόν κανονισμό (ΕΟΚ) 2639/74.»

Τό προδικαστικό ἐρώτημα

Μέ διάταξη τῆς 6ης Μαρτίου 1980 τό Tribunal du travail τῶν Βρυξελλῶν, κατ' ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 177 τῆς συνθήκης, ἀνέβαλε τήν ἔκδοση ὁριστικῆς ἀποφάσεως καί ὑπέβαλε στό Δικαστήριο, τό ἀκόλουθο προδικαστικό ἐρώτημα:

«Ἡ ἀπόφαση 101 τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ΕΟΚ τῆς 29ης Μαΐου 1975 δημοσιευθείσα στή σελίδα 3 τῆς JO C 44 τῆς 26ης Φεβρουαρίου 1976 ὁρίζει κατά βάση ὅτι γιά τίς συντάξεις ἐπί τῶν ὁποίων τό δικαίωμα ἀρχίζει πρό τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1975 καί οἱ ὁποῖες δέν ἐκκαθαρίσθηκαν ἀκόμη μέχρι τήν 1η Μαρτίου 1976 ἡ τιμή μετατροπῆς πού πρέπει νά ληφθεῖ ὑπόψη εἶναι ἐκείνη πού ἰσχύει τήν 1η Ἰανουαρίου 1975 δηλαδή, τιμή μετατροπῆς: 1 λιρέτα = 0,05784 FB ὅπως δημοσιεύθηκε στήν JO C 143 τῆς 18ης Νοεμβρίου 1974, σ. 1.

Εἶναι ἡ ἀπόφαση αὐτή νόμιμη καί ἐνδεχομένως ποιᾶς ἑρμηνείας πρέπει νά τύχει ἐνόψει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ κανονισμοῦ 574/72 πού προβλέπει κατ' οὐσία ὅτι τά ἀποδιδόμενα ποσά δέ δύνανται νά εἶναι ἀνώτερα τοῦ ποσοῦ πού πράγματι εἰσπράχθηκε δυνάμει ἄλλης νομοθεσίας;»

Ἡ διαδικασία

Ἀκριβές ἀντίγραφο τῆς διατάξεως περί παραπομπῆς περιῆλθε στίς 13 Μαρτίου 1980 στή γραμματεία τοῦ Δικαστηρίου.

Συμφώνως μέ τό ἄρθρο 20 τοῦ Πρωτοκόλλου περί Ὀργανισμοῦ τοῦ Δικαστηρίου τῆς ΕΟΚ, ἔγγραφες παρατηρήσεις κατέθεσαν ὁ Romano ἐκπροσωπούμενος ἀπό τόν Xavier Xhardez, δικηγόρο Βρυξελλῶν, τό INAMI ἀπό τόν Jean-Jacques Masquelin, δικηγόρο Βρυξελλῶν καί ἡ Ἐπιτροπή τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων, ἐκπροσωπούμενη ἀπό τό νομικό της σύμβουλο, Jean Amphoux.

Κατόπιν ἐκθέσεως τοῦ εἰσηγητῆ δικαστῆ καί ἀφοῦ ἄκουσε τό γενικό εἰσαγγελέα, τό Δικαστήριο, ἀποφάσισε τήν ἔναρξη τῆς προφορικῆς διαδικασίας χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή ἀποδείξεων καί ἀνέθεσε τήν ἐκδίκαση τῆς ὑποθέσεως στό πρῶτο τμῆμα.

II — Γραπτές παρατηρήσεις πού κατατέθηκαν ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου

Ὁ *Romano* ἰσχυρίζεται ὅτι ἀκόμη καί ἄν ἡ ἀπόφαση 101 τῆς 29ης Μαΐου 1975 δέ δύναται νά ἀμφισβητηθεῖ, πρέπει ὡστόσο νά ἐφαρμοσθεῖ, ἀφοῦ ληφθοῦν ὑπόψη τά ὅρια πού καθορίζει τό ἄρθρο 7 τοῦ κανονισμοῦ 574/72, κατά τρόπο ὥστε ἡ ἀπόδοση τῆς προσωρινῆς προκαταβολῆς νά μή δύναται σέ καμιά περίπτωση νά ὑπερβεῖ τά καθυστερούμενα ποσά τῆς συντάξεως πού ὀφείλονται κατά τό ἀλλοδαπό σύστημα γιά τήν περίοδο πού σωρεύθηκαν οἱ παροχές, δηλαδή ἐν προκειμένω τό ἰσότιμο σέ βελγικά φράγκα ὑπολογιζόμενο μέ τήν τιμή τῆς ἡμέρας καταβολῆς ἀπό τό INPS πρός τό INAMI τῶν καθυστερούμενων ποσῶν τῆς ἰταλικῆς συντάξεως γιά τήν περίοδο ἀπό 1ης Σεπτεμβρίου 1970 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1975.

Τό *INAMI* τονίζει ὅτι ἡ σκοπιμότητα τῆς παραγράφου 5 τῆς ἀποφασεως 101 εἶναι νά συμβιβάσει τήν ἡμερομηνία πού προσδιορίζει τήν ἐφαρμοστέα τιμή μετατροπῆς πρός τήν ἡμερομηνία κατά τήν ὁποία ἔγινε ἡ ἐκκαθάριση καί κατά συνέπεια πρός τή μεταγενέστερη ἡμερομηνία καταβολῆς τῶν παροχῶν, καί τοῦτο στίς περιπτώσεις πού ἡ ἐκκαθάριση δύναται νά ἔχει σπουδαῖο ἀναδρομικό ἀποτέλεσμα, ἀφοῦ ἐξ ὑποθέσεως τά ἀποτελέσματά της θά ἐπέρχονταν πρός τήν 1. 1. 1975. Ἡ παράγραφος 5 ἔχει κατά συνέπεια ὡς σκοπό νά μειώσει ἐντός ὁρισμένου μέτρου τό ἀρνητικό ἀποτέλεσμα τῶν νομισματικῶν διακυμάνσεων.

Ὁ βελγικός φορέας παρατηρεῖ ὅτι τό ἄρθρο 7 τοῦ κανονισμοῦ 574/72 δέν ἔχει καθόλου τήν ἔννοια πού τοῦ προσδίδεται ἀπό τό προδικαστικό ἐρώτημα. Ἡ διάταξη αὐτή ἀποτελεῖ κανόνα συντονισμοῦ πού ἀναφέρεται στήν περίπτωση κατά τήν ὁποία διαφορετικές παροχές ὑπόκεινται σέ μείωση ἤ ἀναστολή τῆς ἰδίας (τρίτης) παροχῆς, ἴδιου εἰσοδήματος ἤ ἴδιας ἀμοιβῆς· συνιστᾶ ἐπίσης, ὅταν ἡ παροχή πού ὑπόκειται σέ μείωση ἤ ἀναστολή ὑπολογίζεται κατ' ἀναλογία ἤ ἀναπροσαρμόζεται (συνεπῶς, κατά κάποιο τρόπο, μειώνεται ἤδη), κανόνα πού περιορίζει τό ὕψος τῆς παροχῆς, τοῦ εἰσοδήματος, τῆς ἀμοιβῆς πού πρέπει νά ληφθεῖ ὑπόψη, ὥστε νά τηρηθεῖ, γιά τήν ἐν λόγω μείωση ἤ ἀναστολή, μιά δίκαιη καί κατ' ἐπιείκεια προσδιορισμένη ἀντιστοιχία μεταξύ τῶν ποσῶν πού πρέπει νά ληφθοῦν ὑπόψη. Πάντως, ἡ διάταξη αὐτή δέν περιορίζει τό ποσό, τό ὁποῖο πρέπει νά ληφθεῖ ὑπόψη γιά τήν ἐφαρμογή ἑνός κανόνα μειώσεως ἤ ἀναστολῆς, στό ποσό πού πράγματι εἰσπράχθηκε ἀπό τόν ἐνδιαφερόμενο.

Ἡ *Ἐπιτροπή* παρατηρεῖ προκαταβολικῶς τά ἑξῆς:

— Ἡ μακρᾶς διάρκειας προθεσμία πού ἦταν ἀπαραίτητη στό INPS, πρῶτον γιά νά προβεῖ στήν ἐκκαθάριση τῆς ἰταλικῆς παροχῆς ἀναπηρίας πού ὀφείλετο στόν ἐνδιαφερόμενο (περισσότερο ἀπό πέντε ἔτη) καί κατόπιν γιά νά προβεῖ στήν καταβολή τῶν καθυστερούμενων ποσῶν, βρίσκεται στή βάση τῶν προβλημάτων πού ἔθεσε ἡ παρούσα ὑπόθεση·

— ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῆς παραπομπῆς δέν τέθηκε τό ζήτημα ἄν ἡ ἐφαρμογή στήν παρούσα ὑπόθεση τοῦ ἄρθρου 70 παράγραφος 2 τοῦ βελγικοῦ νόμου τῆς 9ης Αὐγούστου 1963 συμβιβάζεται μέ τά ὅρια πού προβλέπει ἡ κοινοτική ρύθμιση περί ἐφαρμογῆς τῶν ἐθνικῶν διατάξεων περί μή ἐπιτρεπτοῦ τῆς σωρεύσεως καί τά ὁποῖα καθόρισε τό Δικαστήριο (πρβλ. μεταξύ ἄλλων ὑπόθεση 98/77, Schaap, Rec. 1978, σ. 707 καί ὑπόθεση 236/78 Mura, Rec. 1979, σ. 1819).

Ἡ Ἐπιτροπή ὑποστηρίζει ὅτι ἡ ἀπαρίθμηση τῶν περιπτώσεων στίς ὁποῖες πρέπει νά ἐφαρμοσθεῖ ἡ ἐπίδικη τιμή μετατροπῆς, ἡ ὁποία ὁρίζεται στό ἄρθρο 107 παράγραφος 1 τοῦ κανονισμοῦ 574/72, πρέπει νά θεωρηθεῖ ὡς περιοριστική, κατά συνέπεια δέ ἡ ἀπόφαση 101 τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς δύναται νά βρεῖ ἔδαφος ἐφαρμογῆς. Ὅπως προκύπτει ρητῶς ἀπό τό γράμμα τους, οἱ δύο αὐτές διατάξεις ἀναφέρονται στήν περίπτωση παροχῶν πού πρέπει νά ἐκκαθαρισθοῦν καί καταβληθοῦν δυνάμει ὁρισμένων διατάξεων τῆς κοινοτικῆς ρυθμίσεως. Ἀντιθέτως δέ ρυθμίζουν τόν ὑπολογισμό τῶν παροχῶν πού ἔγινε ἀπό τόν ἁρμόδιο φορέα βάσει καί μόνο τῆς ἐθνικῆς του νομοθεσίας.

Κατά συνέπεια ἡ Ἐπιτροπή θεωρεῖ ὅτι στή συγκεκριμένη περίπτωση κακῶς τό INAMI, ἐφαρμόζοντας μιά διάταξη τοῦ ἐσωτερικοῦ βελγικοῦ δικαίου περί μή ἐπιτρεπτοῦ τῆς σωρεύσεως, ἔκρινε ὅτι δύναται νά ἐπικα-

λεσθεῖ τίς ἀνωτέρω διατάξεις γιά νά δικαιολογήσει τήν τιμή μετατροπῆς πού χρησιμοποίησε γιά τόν καθορισμό τοῦ δικαιώματος τοῦ Romano ἐπί τῆς παροχῆς ἀναπηρίας. Σέ μιά τέτοια περίπτωση ἐφαρμογῆς μόνο τῆς ἐθνικῆς νομοθεσίας, ἡ τιμή μετατροπῆς πού πρέπει νά χρησιμοποιηθεῖ δέ δύναται νά εἶναι παρά μόνο αὐτή πού καθορίζει ἡ ἐν λόγω ἐθνική νομοθεσία. Ἡ Ἐπιτροπή ἀμφισβητεῖ συνεπῶς τό ὀρθό τοῦ προδικαστικοῦ ἐρωτήματος, ὅπως ὑποβλήθηκε στό Δικαστήριο.

Ἐπίσης στερεῖται ἀκρίβειας ἡ παραπομπή στό ἄρθρο 7 τοῦ κανονισμοῦ 574/72 πού δέν ἐφαρμόζεται παρά μόνο σέ περιπτώσεις τελείως συγκεκριμένες, οἱ ὁποῖες ἀπαριθμοῦνται στήν παράγραφο 1 τοῦ ἰδίου ἄρθρου.

Οἱ ἰδιαίτεροι κανόνες περί μετατροπῆς τοῦ νομίσματος πού περιέχονται στίς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 107 παράγραφοι 1 ἕως 4 τοῦ κανονισμοῦ 574/72 καί τῆς ἀποφάσεως 101 ἀναφέρονται κατά κύριο λόγο σέ πράξεις πού ἐμπεριέχονται στή διαδικασία ἐκκαθαρίσεως τῶν παροχῶν κατ' ἐφαρμογή ὁρισμένων κοινοτικῶν διατάξεων: ἄρθρο 12 παράγραφοι 2, 3 καί 4, ἄρθρο 46 παράγραφος 3 (περιορίζοντας τό θέμα σέ περιπτώσεις πού κατά τό μᾶλλον ἤ ἧττον πρόσκεινται στή συγκεκριμένη ὑπόθεση). Ἡ ἐπιλογή τῆς τιμῆς μετατροπῆς τῶν νομισμάτων θέτει σέ παρόμοιες περιπτώσεις ἕνα ἰδιαίτερο πρόβλημα:

— ἀφενός, ἡ ἐπίσημη τιμή συναλλάγματος τῆς ἡμέρας καταβολῆς δέ δύναται νά ληφθεῖ ὑπόψη ἀφοῦ, ἐξ ὑποθέσεως, δέν ἔγινε καταβολή·

— ἀφετέρου, οἱ ἐν λόγω πράξεις δύνανται νά ἦταν πολύπλοκες, συνεπαγόμενες τή σύγκριση τῶν παροχῶν δυνάμει διαφόρων νομοθεσιῶν, καθώς καί τή διαδοχική παρέμβαση ὀργανισμῶν ἤ φορέων κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως διαφόρων Κρατῶν μελῶν· συνεπάγονται δέ ἀναγκαία τήν πάροδο ὁρισμένης προθεσμίας.

Κατά τήν ἄποψη τῆς Ἐπιτροπῆς σημασία ἔχει νά ἐξουδετερωθεῖ ὁ κίνδυνος πού ὑπάρχει νά ἐπηρεασθεῖ ἡ ὀρθότητα τῶν ὑπολογισμῶν ἀπό τίς διακυμάνσεις, ἡμέρα μέ τήν ἡμέρα, τῶν τιμῶν συναλλάγματος, τῶν διάφορων νομισμάτων. Κατ' ἀκολουθίαν, αὐτό θά *συνεπαγόταν* τόν προσδιορισμό *σταθεροῦ σημείου ἀναφορᾶς* πού θά ἴσχυε γιά ὅλους τούς ὀργανισμούς καί φορεῖς πού θά εἶχαν σχέση μέ πράξη ἐκκαθαρίσεως συγκεκριμένων παροχῶν. Ἡ ἐπιλογή αὐτοῦ τοῦ σημείου ἀναφορᾶς δέν μπορεῖ νά γίνει χωρίς ἕναν κατά προσέγγιση ἤ ἕναν κατ' ἀποκοπή ὑπολογισμό.

Ἐξάλλου εἶναι ἀπαραίτητο αὐτό τό σημεῖο ἀναφορᾶς νά τοποθετηθεῖ σέ χρονικό σημεῖο πού πρόσκειται ἀρκετά σ' ἐκεῖνο πού εἶναι κρίσιμο γιά τή σχετική πράξη κατά τρόπο πού νά μήν παύει νά ἀνταποκρίνεται στή νομισματική πραγματικότητα. Ἄν ὑποτεθεῖ ὅτι στή συγκεκριμένη περίπτωση ἡ σύγκριση τῶν βελγικῶν ἀποζημιώσεων ἀναπηρίας πρός τίς ἰταλικές ὁδηγεῖ στήν ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 46 παράγραφος 3 τοῦ κανονισμοῦ 1408/71, αὐτό τό χρονικό σημεῖο θά ἦταν ἐκεῖνο ἀπό τό ὁποῖο, κατά τήν παράγραφο 1 τῆς ἀποφάσεως 101, τό ἄρθρο 46 παράγραφος 3 θά ἀνέδιδε τά ἀποτελέσματά του γιά τόν ἐνδιαφερόμενο, δηλαδή, ἄν λειτουργοῦσε ἡ μεταβατική διάταξη τῆς παραγράφου 5, ἡ 1η Ἰανουαρίου 1975. Κατά συνέπεια, τίποτε δέν ἐπιτρέπει νά ἀμφισβητηθεῖ τό συμβιβαστό τῶν ἐν λόγω διατάξεων πρός τίς ἀπαιτήσεις πού πρέπει νά ἱκανοποιήσουν.

Οἱ παροχές ἤ ποσοστά τῶν παροχῶν πού ἐκκαθαρίσθηκαν κατά τόν τρόπο αὐτό σέ βάρος τῶν διάφορων φορέων τῶν ἐν λόγω Κρατῶν μελῶν θά καταβληθοῦν ἀπό αὐτούς στούς ἐνδιαφερόμενους ὅπως προβλέπει τό παράρτημα 6 τοῦ κανονισμοῦ 574/72, εἴτε ἀπευθείας, εἴτε μέσω τῶν

φορέων διασυνδέσεως (στήν περίπτωση αὐτή οἱ μετατροπές σέ ἐθνικό νόμισμα πραγματοποιοῦνται συμφώνως μέ τό ἄρθρο 207 παράγραφος 6 περί ἐφαρμογῆς τῆς ἐπίσημης τιμῆς συναλλάγματος τῆς ἡμέρας καταβολῆς: στή μία καί στήν ἄλλη περίπτωση τό ἀποτέλεσμα εἶναι κατ' ἀρχήν ταυτόσημο. Στήν περίπτωση παροχῶν ἀναπηρίας πού ἐκκαθαρίσθηκαν κατ' ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 46 τοῦ κανονισμοῦ 1408/71 καθεμιά ἀπό τίς ἐθνικές παροχές ἀκολουθεῖ κατόπιν τό δικό της καθεστώς.

Ἡ Ἐπιτροπή θεωρεῖ ὅτι εἶναι ἀδιανόητο ἄλλο καθεστώς. Ἀναμφιβόλως, αὐτό τό καθεστώς ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα νά ὑποστοῦν οἱ δικαιοῦχοι τίς δυσμενεῖς συνέπειες (σέ περίπτωση ὑποτιμήσεως τοῦ νομίσματος τοῦ κράτους-ὀφειλέτου) ἤ τίς εὐνοϊκές (σέ περίπτωση ὑπερτιμήσεως) τῆς διακυμάνσεως τῆς τιμῆς συναλλάγματος. Ἡ συνέπεια αὐτή προκύπτει ὄχι ἀπό τήν ἐφαρμογή τῶν κοινοτικῶν κανονισμῶν ἀλλά ἀπό τήν ἐπιδείνωση τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως ἐδῶ καί δέκα χρόνια.

Ἡ Ἐπιτροπή τονίζει ὅτι ἡ κατάσταση στή συγκεκριμένη περίπτωση εἶναι τελείως διαφορετική ἀπό ἐκεῖνες πού προβλέπονται στό ἄρθρο 107 τοῦ κανονισμοῦ 574/72, ἀφενός κατά τό ὅτι πρόκειται γιά τήν ἐφαρμογή ρήτρας πού ἀπαγορεύει τή σώρευση τῶν παροχῶν ὄχι δυνάμει κοινοτικῆς κανονιστικῆς ρυθμίσεως, ἀλλά τοῦ ἐθνικοῦ δικαίου, καί ἀφετέρου λόγω τῶν δυσχερειῶν πού προξένησε ἡ καθυστέρηση καί ἀκόμη περισσότερο ἡ ὑποτίμηση τῆς λιρέτας ἡ ὁποία ἐπηρέασε τήν ἐκκαθάριση τῆς ἰταλικῆς παροχῆς ἀναπηρίας τοῦ Romano καί τήν καταβολή της. Τό INAMI ὁδηγήθηκε ἔτσι νά ἀναθεωρήσει ἀναδρομικῶς τίς ἤδη ἐκκαθαρισθεῖσες βελγικές ἀποζημιώσεις. Ἡ Ἐπιτροπή θεωρεῖ ὅτι μιά τέτοια ἀνασύσταση γιά τό παρελθόν τῶν δικαιωμάτων τῶν ἐνδιαφερόμενων δέν ἐμπίπτει στίς προβλέψεις τοῦ ἄρθρου 107.

Ἐν πάση περιπτώσει εἶναι προφανές γιά τήν Ἐπιτροπή ὅτι ὁ δικαιοῦχος συντάξεως ἤ τμήματός της, πού ὀφείλεται ἀπό φορέα ἄλλου Κράτους μέλους, δέν πρέπει νά ὑποστεῖ ζημία λόγω καθυστερήσεων κατά τήν ἐκκαθάριση καί καταβολή τῶν δικαιωμάτων του καί λόγω χρησιμοποιήσεως διαφορετικῶν τιμῶν συναλλάγματος τή στιγμή τοῦ καθορισμοῦ τῶν δικαιωμάτων του καί τή στιγμή τῆς μεταφορᾶς τῶν ποσῶν πού γίνεται ἀπό τόν ὀφειλέτη φορέα ἑνός Κράτους μέλους πρός τό φορέα διασυνδέσεως ἄλλου Κράτους μέλους — καθυστερήσεις κατά τῶν ὁποίων ὁ ἐνδιαφερόμενος δέν ἔχει τή δυνατότητα νά ἀντιδράσει. Στή συγκεκριμένη περίπτωση δέν εἶναι σύμφωνο πρός τίς ἀπαιτήσεις τῆς κοινοτικῆς ρυθμίσεως, παρά κατά τό μέρος πού ὑπάρχει ἀπόδοση, ὁ βελγικός φορέας νά δύναται νά τήν ἀναγάγει σέ ποσό ἀνώτερο ἀπό ἐκεῖνο πού ἀνταποκρίνεται στίς ἰταλικές παροχές πού πρέπει νά ληφθοῦν ὑπόψη, τό ὁποῖο στήν πραγματικότητα ἀντιστοιχεῖ μέ πραγματική ἄνευ αἰτίας μείωση τῆς βελγικῆς συντάξεως πού χορηγεῖται κανονικῶς. Ἕνα τέτοιο ἀποτέλεσμα δέν εἶναι ἐπιπλέον σύμφωνο, κατά τό μέρος πού δύναται νά γίνει ἀντικείμενο ἐπικλήσεως, μέ τήν ἐθνική διάταξη πού ἐφαρμόζεται, δηλαδή τό ἄρθρο 70 παράγραφος 2 τοῦ βελγικοῦ νόμου τῆς 9ης Αὐγούστου 1963 συμφώνως πρός τήν ὁποία «σέ ὅλες τίς περιπτώσεις, ὁ δικαιοῦχος ὀφείλει νά λάβει ποσά τουλάχιστον ἰσοδύναμα πρός τό ὕψος τῶν παροχῶν τῆς ἀσφαλίσεως».

Ἡ Ἐπιτροπή προτείνει νά δοθεῖ ἀπάντηση στό ἐρώτημα πού τέθηκε ὡς ἑξῆς:

«Οἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 107 παράγραφος 1 τοῦ κανονισμοῦ 574/72 καί τῆς ἀποφάσεως 101 τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπί τῶν διακινούμενων ἐργαζομένων πρέπει νά ἑρμηνευθοῦν κατά τήν ἔννοια ὅτι δέν ἐμπίπτουν στίς προβλέψεις τους τόσο οἱ περιπτώσεις ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων περί ἀπαράδεκτου τῆς σωρεύσεως πού ἐφαρμόζονται μόνο δυνάμει τῆς ἐθνικῆς νομοθεσίας ὅσο καί οἱ περιπτώσεις ἀναδρομικῆς, ἀπό ἕνα φορέα ἀναθεωρήσεως μιᾶς παροχῆς ἤδη ἐκκαθαρισμένης.

Ἡ ἐξέταση τοῦ ἐρωτήματος πού τέθηκε δέν ἀποκάλυψε κανένα στοιχεῖο δυνάμενο νά ἐπηρεάζει τήν ἰσχύ τῶν ἐν λόγω μέτρων.»

Στή συνεδρίαση τῆς 2ας Ὀκτωβρίου 1980 ὑπέβαλαν προφορικῶς τίς παρατηρήσεις τους ὁ Romano ἐκπροσωπούμενος ἀπό τόν Xavier Xhardez, δικηγόρο Βρυξελλῶν, τό INAMI, ἐκπροσωπούμενο ἀπό τόν E. Delhuvenne, δικηγόρο Βρυξελλῶν, ἐπικουρούμενο ἀπό τόν Van De Perre, ὑπάλληλο τοῦ INAMI καί ἡ Ἐπιτροπή, ἐκπροσωπούμενη ἀπό τό νομικό της σύμβουλο Jean Amphoux.

Ὁ γενικός εἰσαγγελεύς ἀνέπτυξε τίς προτάσεις του κατά τή συνεδρίαση τῆς 20ῆς Νοεμβρίου 1980.

Σκεπτικό

1 Μέ διάταξη τῆς 6ης Μαρτίου 1980, πού περιῆλθε στό Δικαστήριο στίς 13 Μαρτίου τοῦ ἴδιου ἔτους, τό Tribunal du travail τῶν Βρυξελλῶν ὑπέβαλε, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 177 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, προδικαστικό ἐρώτημα, ἀφενός μέν ὡς πρός τήν ἑρμηνεία τοῦ κανονισμοῦ 574/72 τοῦ Συμβουλίου τῆς 21ης Μαρτίου 1972 περί τοῦ τρόπου ἐφαρμογῆς τοῦ κανονισμοῦ 1408/71, περί ἐφαρμογῆς τῶν συστημάτων κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως στούς μισθωτούς καί τίς οἰκογένειές τους πού διακινοῦνται ἐντός τῆς Κοινότητας (JO L 74 σ. 1, ΕΕ. εἰδ. ἔκδ. ἀριθ. Ν 74, τόμ. 05/001, σ. 138), καί ἀφετέρου ὡς πρός τό κύρος τῆς ἀποφάσεως 101 τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων γιά τήν κοινωνική ἀσφάλιση τῶν διακινούμενων ἐργαζομένων (JO C 44 τῆς 26. 2. 76, σ. 3).

2 Τό ἐρώτημα αὐτό ἀνέκυψε στά πλαίσια διαφορᾶς μεταξύ τοῦ προσφεύγοντος στήν κύρια δίκη Giuseppe Romano καί τοῦ Institut national d'assurance maladie-invalidité (INAMI), βελγικοῦ φορέα κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, καθ' οὗ στήν κύρια δίκη.

3 Ὁ προσφεύγων στήν κύρια δίκη ἔλαβε ἀπό 29 Αὐγούστου 1970 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1975 πλήρη βελγική ἀποζημίωση ἀναπηρίας. Ἀπό τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1976 ἀπολαύει βελγικῆς συντάξεως ἀποχωρήσεως. Μέ ἀπόφαση πού λήφθηκε στίς 6 Ἀπριλίου 1976 καί συμπληρώθηκε τήν 1η Ἰουλίου 1976 τό Institut Nazionale della Previdenza Sociale (INPS) τοῦ Παλέρμο χορήγησε στόν προσφεύγοντα σύνταξη ἀναπηρίας δυνάμει τῆς ἰταλικῆς νομοθεσίας, ἀναδρομικῶς ἀπό 1ης Σεπτεμβρίου 1970.

4 Τό ἄρθρο 70 παράγραφος 2 τοῦ βελγικοῦ νόμου τῆς 9ης Αὐγούστου 1963 περί ἱδρύσεως καί ὀργανώσεως συστήματος ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως κατά ἀσθένειας καί ἀναπηρίας, ὅπως διατυπώθηκε μέ τό νόμο τῆς 5ης Ἰουλίου 1971, ὁρίζει ὅτι:

«Οἱ παροχές πού προβλέπονται στόν παρόντα νόμο δέ χορηγοῦνται, παρά μόνο μέ τούς ὅρους πού καθορίζονται ἀπό τό βασιλέα, ὅταν ἡ ζημία γιά τήν κάλυψη τῆς ὁποίας ζητοῦνται οἱ παροχές καλύπτεται ἀπό τό κοινό δίκαιο ἤ ἀπό ἄλλη νομοθεσία. Σ' αὐτές τίς περιπτώσεις, οἱ ἀσφαλιστικές παροχές δέ σωρεύονται μέ τήν ἀποζημίωση πού χορηγεῖται βάσει τῆς ἄλλης νομοθεσίας· βαρύνουν τόν ὀργανισμό ἀσφαλίσεως κατά τό μέρος κατά τό ὁποῖο ἡ ζημία πού καλύπτεται ἀπ' αὐτή τή νομοθεσία δέν ἀποκαθίσταται πράγματι. Σέ κάθε περίπτωση ὁ δικαιοῦχος ὀφείλει νά λάβει ποσά τουλάχιστον ἰσοδύναμα πρός τό ὕψος τῶν παροχῶν τῆς ἀσφαλίσεως.

Ὁ ἀσφαλιστικός ὀργανισμός ὑποκαθίσταται αὐτοδικαίως στά δικαιώματα τοῦ δικαιούχου . . .»

5 Ἐπικαλούμενο αὐτή τή διάταξη τό INAMI, θεώρησε ὅτι ἡ χορήγηση τῆς ἰταλικῆς συντάξεως ἀναπηρίας ἔπρεπε νά συνεπάγεται ἀναλογική μείωση τῆς ἀποζημιώσεως ἀναπηρίας πού καταβλήθηκε στό Βέλγιο γιά τήν περίοδο ἀπό 1ης Σεπτεμβρίου 1970 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1975. Κατόπιν αὐτοῦ, μέ ἀπόφαση πού κοινοποίησε στόν ἐνδιαφερόμενο στίς 24 Σεπτεμβρίου 1976, προέβη σέ ἀναθεώρηση τῆς ἀποφάσεως περί χορηγήσεως βελγικῆς ἀποζημιώσεως ἀναπηρίας. Ἡ ἀπόφαση αὐτή προέβλεπε τή μείωση τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ τῆς ἀποζημιώσεως κατά τό ποσό τῆς συντάξεως πού χορηγοῦσε ὁ INPS, ἐπιπλέον δέ διελάμβανε ὅτι θά χωροῦσε ἀπόδοση τῶν ὑπολογισθεισῶν σέ 107 848 FB προσωρινῶν προκαταβολῶν. Περαιτέρω διευκρίνιζε ὅτι «στήν περίπτωση πού ἡ καταβολή, ἡ ὁποία ἔγινε γιά λογαριασμό μας δέ θά κάλυπτε ἀκριβῶς τό ποσό τῆς ἀποζημιώσεως πού χορηγήθηκε προσωρινῶς, θά ἐπιφορτίσουμε τόν ἀσφαλιστικό σας φορέα νά προβεῖ, σέ συμφωνία μέ σᾶς, στήν ἐπιστροφή τῆς διαφορᾶς· ἐάν, ἀντιθέτως, ὑπάρξει ὑπόλοιπο σέ πίστωσή σας, αὐτό θά σᾶς καταβληθεῖ μέ φροντίδα μας».

6 Ἀκολούθως τό INPS κατέβαλε στίς 29 Ἰουλίου 1977 στό INAMI, ποσό 3 109 670 λιρετῶν πού ἀντιστοιχοῦσε στά καθυστερούμενα ποσά τῆς ἰταλικῆς συντάξεως γιά τήν περίοδο 1ης Σεπτεμβρίου 1970 μέχρι 30 Ἰουνίου 1977.

7 Γιά τόν ὑπολογισμό τοῦ ἀποδοτέου ποσοῦ τό INAMI ἐφήρμοσε τήν τιμή συναλλάγματος πού ἴσχυε τήν 1η Ἰανουαρίου 1975, δηλ. 1 λιρέτα = 0,05784 τοῦ βελγικοῦ φράγκου, ἐνῶ γιά τή μετατροπή τοῦ ποσοῦ τῶν 3 109 670 λιρετῶν πού καταβλήθηκαν ἀπό τό INPS σέ βελγικά φράγκα ὑπολόγισε τήν τιμή συναλλάγματος τῆς ἡμέρας καταβολῆς, δηλ. 1 λιρέτα = 0,040355 τοῦ βελγικοῦ φράγκου. Τό καταβληθέν ποσό ἰσοδυναμοῦσε συνεπῶς μέ 125 491 FB. Ἀφοῦ ἀφαίρεσε τό ποσό τῶν 107 848 FB πού, κατά τήν ἄποψή του ἀντιστοιχοῦσε στίς προσωρινές προκαταβολές, τό INAMI κατέβαλε στόν προσφεύγοντα στήν κύρια δίκη τό ὑπόλοιπο, δηλ. 17 643 FB.

8 Ἀπό τά ἀνωτέρω συνάγεται, ὅτι τό ποσό πού παρακράτησε τό INAMI ἦταν, λόγω τῆς διαφορᾶς μεταξύ τῆς τιμῆς συναλλάγματος πού ἐφαρμόσθηκε γιά τόν ὑπολογισμό τοῦ ἀποδοτέου ποσοῦ κι ἐκείνης πού ἐφαρμόσθηκε γιά τή μετατροπή τοῦ καταβληθέντος ποσοῦ ἀπό τό INPS, μεγαλύτερο ἀπό τό ποσό τῶν παροχῶν πού πράγματι καταβλήθηκαν ἀπό τό INPS κατά τήν περίοδο ἀπό 1 Σεπτεμβρίου 1970 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1975.

9 Ἡ διαφορά ἐνώπιον τοῦ Tribunal du travail τῶν Βρυξελλῶν ἀφοροῦσε βασικά τό δικαίωμα πού εἶχε ὁ προσφεύγων στήν κύρια δίκη νά τοῦ καταβληθεῖ ἀπό τό INAMI τό ποσό πού τοῦ ἐκχώρησε τό INPS. Τό ποσό αὐτό ἀντιστοιχοῦσε στίς ἰταλικές παροχές γιά τήν περίοδο ἀπό 1. 1. 1976 μέχρι 30. 6. 1977. Ὁ προσφεύγων στήν κύρια δίκη ἀμφισβήτησε τήν ὀρθότητα τοῦ ὑπολογισμοῦ πού ἔκανε τό INAMI καί ὑποστήριξε ὅτι, ὁποιαδήποτε καί ἄν εἶναι ἡ ἐφαρμοστέα τιμή συναλλάγματος γιά τή μετατροπή, τό ἀποδοτέο ποσό λόγω τῶν προσωρινῶν προκαταβολῶν δέν μπορεῖ ποτέ νά ὑπερβεῖ τά καθυστερούμενα ποσά ἐκ τῆς συντάξεως πού ὀφείλονται κατά τό ἀλλοδαπό σύστημα γιά τήν περίοδο πού ὑπῆρχε σώρευση τῶν παροχῶν.

10 Τό INAMI διευκρίνισε ὅτι ὁ ὑπολογισμός τοῦ ἀποδοτέου ποσοῦ ἔγινε βάσει τῆς τιμῆς συναλλάγματος πού προβλέπει τό ἄρθρο 107 τοῦ κανονισμοῦ 574/72 τοῦ Συμβουλίου καί ἡ ἀπόφαση 101 τῆς 29ης Μαΐου 1975 τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων γιά τήν ἀσφάλιση τῶν διακινούμενων ἐργαζομένων (στό ἑξῆς: «ἡ Διοικητική Ἐπιτροπή»).

11 Τό ἄρθρο 107 τοῦ κανονισμοῦ 574/72 ὅπως τροποποιήθηκε ἀπό τόν κανονισμό 2639/74 τοῦ Συμβουλίου τῆς 15ης Ὀκτωβρίου, πού τροποποίησε τό ἄρθρο 107 τοῦ κανονισμοῦ 574/72 (JO L 283, σ. 1, ΕΕ εἰδ. ἔκδ. ἀριθ. Ν. 283, τόμ. 05/002, σ. 34) ὁρίζει ὅτι:

«1. Γιά τήν ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 12 παράγραφοι 2, 3 καί 4, τοῦ ἄρθρου 19 παράγραφος 1 περίπτωση 6 τελευταία φράση, τοῦ ἄρθρου 22 παράγραφος 1 ii τελευταία φράση, τοῦ ἄρθρου 25 παράγραφος 1 περίπτωση 6 προτελευταία φράση, τοῦ ἄρθρου 41 παράγραφος 1 περιπτώσεις γ καί δ, τοῦ ἄρθρου 46 παράγραφοι 3 καί 4, τοῦ ἄρθρου 50, τοῦ ἄρθρου 52 περίπτωση 6 τελευταία φράση, τοῦ ἄρθρου 55 παράγραφος 1 ii τελευταία φράση, τοῦ ἄρθρου 70 παράγραφος 1 πρῶτο ἐδάφιο καί τοῦ ἄρθρου 71 παράγραφος 1 περίπτωση 6 ii προτελευταία φράση τοῦ κανονισμοῦ, καθώς καί τοῦ ἄρθρου 34 παράγραφος 1 καί τοῦ ἄρθρου 119 παράγραφος 2 τοῦ κανονισμοῦ ἐφαρμογῆς, ἡ τιμή μετατροπῆς σέ ἐθνικό νόμισμα ποσῶν ἐκφραζόμενων σέ ἄλλο ἐθνικό νόμισμα εἶναι:

α) γιά δύο νομίσματα, γιά τά ὁποῖα ἡ διαφορά μεταξύ τῆς τιμῆς συναλλάγματος στήν ἀγορά καί τῆς τιμῆς πού ἀντιστοιχεῖ στή σχέση τῶν de facto ἰσοτιμιῶν τους, ὑπό τήν ἔννοια τῆς παραγράφου 2 ἐδάφιο πρῶτο, δέ δύναται νά ὑπερβαίνει ἕνα περιθώριο 2,25 %: ἡ τελευταία αὐτή τιμή πού ἰσχύει τήν τελευταία ἐργάσιμη ἡμέρα τῆς περιόδου ἀναφορᾶς, ὅπως αὐτή ὁρίζεται στήν παράγραφο 2 ἐδάφιο δεύτερο·

β) γιά δύο νομίσματα, γιά τά ὁποῖα ἡ διαφορά μεταξύ τῆς τιμῆς συναλλάγματος στήν ἀγορά καί τῆς τιμῆς πού ἀντιστοιχεῖ στή σχέση τῶν de facto ἰσοτιμιῶν τους, ὑπό τήν ἔννοια τῆς παραγράφου 2 ἐδάφιο πρῶτο, δύναται νά ὑπερβαίνει τό περιθώριο 2,25 %: μιά τιμή ὑπολογιζόμενη ἀπό τήν Ἐπιτροπή καί βασιζόμενη στόν ἀριθμητικό μέσο ὅρο τῶν τιμῶν συναλλάγματος τῶν νομισμάτων αὐτῶν πού λαμβάνονται σέ καθεμιά ἀπό τίς δύο ἐθνικές ἀγορές συναλλάγματος κατά τή διάρκεια τῆς περιόδου ἀναφορᾶς, ὅπως αὐτή ὁρίζεται στήν παράγραφο 2 ἐδάφιο δεύτερο.

2. Ὡς de facto ἰσοτιμία νοεῖται ἡ ἰσοτιμία πού ἔχει δηλωθεῖ στό Διεθνές Νομισματικό Ταμεῖο ἤ ἡ ἰσχύουσα κεντρική τιμή.

Περίοδος ἀναφορᾶς εἶναι:

— Ὁ Ἰανουάριος γιά τίς τιμές μετατροπῆς πρός ἐφαρμογή ἀπό τήν 1η τοῦ ἑπόμενου Ἀπριλίου.

— Ὁ Ἀπρίλιος γιά τίς τιμές μετατροπῆς πρός ἐφαρμογή ἀπό τήν 1η τοῦ ἑπόμενου Ἰουλίου.

— Ὁ Ἰούλιος γιά τίς τιμές μετατροπῆς πρός ἐφαρμογή ἀπό τήν 1η τοῦ ἑπόμενου Ὀκτωβρίου.

— Ὁ Ὀκτώβριος γιά τίς τιμές μετατροπῆς πρός ἐφαρμογή ἀπό τήν 1η τοῦ ἑπόμενου Ἰανουαρίου.

3. Οἱ τιμές συναλλάγματος πού λαμβάνονται γιά τήν ἐφαρμογή τῆς παραγράφου 1 περίπτωση 6 εἶναι:

α) ὅσον ἀφορᾶ τό φράγκο τοῦ Βελγίου καί τοῦ Λουξεμβούργου: οἱ ἐπίσημες μέσες τιμές πού διαμορφώνονται κάθε ἐργάσιμη ἡμέρα κατά τήν ἐπίσημη δήλωση τιμῶν στό χρηματιστήριο τῶν Βρυξελλῶν·

6) ὅσον ἀφορᾶ τό γερμανικό μάρκο: οἱ ἐπίσημες μέσες τιμές πού διαμορφώνονται κάθε ἐργάσιμη ἡμέρα κατά τήν ἐπίσημη δήλωση τιμῶν στό χρηματιστήριο τῆς Φραγκφούρτης·

γ) ὅσον ἀφορᾶ τό γαλλικό φράγκο: οἱ ἐπίσημες τιμές πού διαμορφώνονται κάθε ἐργάσιμη ἡμέρα κατά τήν ἐπίσημη δήλωση τιμῶν στό χρηματιστήριο τοῦ Παρισιοῦ·

δ) ὅσον ἀφορᾶ τήν ἰταλική λιρέτα: ὁ μέσος ὅρος τῶν ἐπίσημων μέσων τιμῶν πού διαμορφώνονται κάθε ἐργάσιμη ἡμέρα κατά τήν ἐπίσημη δήλωση τιμῶν στά χρηματιστήρια τῆς Ρώμης καί τοῦ Μιλάνου·

ε) ὅσον ἀφορᾶ τό ὁλλανδικό φιορίνι: οἱ ἐπίσημες μέσες τιμές πού διαμορφώνονται κάθε ἐργάσιμη ἡμέρα κατά τήν ἐπίσημη δήλωση τιμῶν στό χρηματιστήριο τοῦ Ἀμστερνταμ·

στ) ὅσον ἀφορᾶ τήν ἀγγλική λίρα καί τήν ἰρλανδική λίρα: οἱ μέσες τιμές πού διαπιστώνονται κάθε ἐργάσιμη ἡμέρα στίς 12.00 στήν ἀντιπροσωπευτική ἀγορά τῶν δύο αὐτῶν νομισμάτων·

ζ) ὅσον ἀφορᾶ τή δανική κορώνα: οἱ ἐπίσημες τιμές πού διαμορφώνονται στίς 12.00 κατά τήν ἐπίσημη δήλωση τιμῶν πού λαμβάνει χώρα κάθε ἐργάσιμη ἡμέρα στήν Κοπεγχάγη ὑπό τήν προεδρία τῆς Ἐθνικῆς Τράπεζας τῆς Δανίας.

4. Ἡ Διοικητική Ἐπιτροπή καθορίζει, μετά ἀπό πρόταση τῆς Ἐπιτροπῆς Λογαριασμῶν, τήν ἡμερομηνία πού πρέπει νά ληφθεῖ ὑπόψη γιά τόν καθορισμό τῶν τιμῶν μετατροπῆς πρός ἐφαρμογή στίς περιπτώσεις πού ἀναφέρονται στήν παράγραφο 1.

5. Οἱ τιμές μετατροπῆς πρός ἐφαρμογή στίς περιπτώσεις πού ἀναφέρονται στήν παράγραφο 1 δημοσιεύονται στήν Ἐπίσημη Ἐφημερίδα τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων κατά τή διάρκεια τοῦ προτελευταίου μήνα πού προηγεῖται ἐκείνου, ἀπό τήν πρώτη ἡμέρα τοῦ ὁποίου πρέπει νά ἐφαρμοσθοῦν.

6. Στίς μή προβλεπόμενες στήν παράγραφο 1 περιπτώσεις ἡ μετατροπή πραγματοποιεῖται στήν ἐπίσημη τιμή συναλλάγματος τῆς ἡμέρας πληρωμῆς τόσο σέ περίπτωση καταβολῆς παροχῶν ὅσο καί σέ περίπτωση ἀποδόσεως.»

12 Ἡ Διοικητική Ἐπιτροπή ἱδρύθηκε δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 80 τοῦ κανονισμοῦ 1408/71 τοῦ Συμβουλίου τῆς 14ης Ἰουνίου 1971 περί ἐφαρμογῆς τῶν συστημάτων κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως στούς μισθωτούς καί τίς οἰκογένειές τους πού διακινοῦνται ἐντός τῆς Κοινότητας. (JO L 149, σ. 2 — ΕΕ εἰδ. ἔκδ. ἀριθ. N 149/2, τόμ. 05/001, σ. 7). Τά καθήκοντα τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς καθορίζονται στό ἄρθρο 81 καί περιλαμβάνουν κυρίως τήν ὑποχρέωση νά χειρίζεται ὅλα τά διοικητικά θέματα ἤ τά θέματα ἑρμηνείας πού ἀπορρέουν ἀπό τίς διατάξεις τοῦ κανονισμοῦ καί μεταγενέστερων κανονισμῶν ἤ ἀπό ὁποιαδήποτε συμφωνία ἤ συμβατική ρύθμιση στά πλαίσια αὐτῶν τῶν κανονισμῶν, ἐπιφυλασσόμενου τοῦ δικαιώματος τῶν ἐνδιαφερόμενων ἀρχῶν, φορέων καί προσώπων νά καταφεύγουν στίς διαδικασίες καί στά δικαστήρια πού προβλέπονται ἀπό τίς νομοθεσίες τῶν Κρατῶν μελῶν, ἀπό τόν κανονισμό καί ἀπό τή συνθήκη.

13 Μέ τήν ἀπόφασή της, ὑπ' ἀριθμό 101 τῆς 29ης Μαΐου 1976 ἡ Διοικητική Ἐπιτροπή κρίνοντας ὅτι, λαμβανομένων ὑπόψη τῶν διατάξεων τῶν κανονισμῶν 1408/71 καί 574/72 τοῦ Συμβουλίου, ἔπρεπε νά λάβει νέα ἀπόφαση περί τοῦ κρίσιμου χρονικοῦ σημείου γιά τόν καθορισμό τῶν ἐφαρμοστέων συντελεστῶν μετατροπῆς κατά τόν ὑπολογισμό ὁρισμένων παροχῶν, ἀποφάσισε, μεταξύ ἄλλων, ὅτι:

«Γιά συντάξεις γιά τίς ὁποῖες ἀποκτήθηκε δικαίωμα πρίν ἀπό τήν 1η Ἰανουαρίου 1975 καί οἱ ὁποῖες δέν ἐκκαθαρίσθηκαν μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς ἡ τιμή μετατροπῆς πού πρέπει νά ληφθεῖ ὑπόψη εἶναι ἐκείνη πού ἰσχύει τήν 1η Ἰανουαρίου 1975, σύμφωνα μέ τήν παράγραφο 1 τοῦ ἄρθρου 107 τοῦ κανονισμοῦ (ΕΟΚ) 574/72 ὅπως τροποποιήθηκε ἀπό τόν κανονισμό (ΕΟΚ) 2639/74.»

Σύμφωνα μέ τό ἄρθρο της, ἡ ἀνωτέρω ἀπόφαση, ἐφαρμόζεται πράγματι ἀπό τήν 1η Μαρτίου 1975.

14 Ὑπ' αὐτές τίς συνθῆκες τό Tribunal du travail τῶν Βρυξελλῶν κρίνοντας ὅτι, ἄν αὐτή ἡ ἀπόφαση ἐφαρμοζόταν στήν προκειμένη περίπτωση, τό INAMI δικαίως θά ἐλάμβανε ὑπόψη του γιά τή μετατροπή τῶν προκαταβολῶν ἐπί τῶν παροχῶν τόν ἰσχύοντα συντελεστή κατά τήν 1η Ἰανουαρίου 1975, ὑπέβαλε στό Δικαστήριο τό ἀκόλουθο προδικαστικό ἐρώτημα:

«Ἡ ἀπόφαση 101 τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ΕΟΚ τῆς 29ης Μαΐου 1975 δημοσιευθείσα στή σελίδα 3 τῆς JO C 44 τῆς 26ης Φεβρουαρίου 1976 ὁρίζει, ἰδίως, ὅτι γιά τίς συντάξεις ἐπί τῶν ὁποίων τό δικαίωμα γεννᾶται πρό τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1975, καί οἱ ὁποῖες δέν ἐκκαθαρίσθηκαν ἀκόμη μέχρι τήν 1η Μαρτίου 1976, ἡ τιμή μετατροπῆς πού πρέπει νά ληφθεῖ ὑπόψη εἶναι ἐκείνη

πού ἰσχύει τήν 1η Ἰανουαρίου 1975, δηλαδή τιμή μετατροπῆς 1 λιρέτα = 0,05784 FB, ὅπως δημοσιεύθηκε στήν JO C 143 τῆς 18ης Νοεμβρίου 1974, σ. 1.

Εἶναι ἡ ἀπόφαση αὐτή νόμιμη καί ἐνδεχομένως ποιᾶς ἑρμηνείας πρέπει νά τύχει ἐνόψει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ κανονισμοῦ 574/72 πού προβλέπει οὐσιαστικῶς ὅτι τά ἀποδιδόμενα ποσά δέ δύνανται νά εἶναι ἀνώτερα τοῦ ποσοῦ πού πράγματι εἰσπράχθηκε δυνάμει ἄλλης νομοθεσίας;»

15 Τό INAMI δήλωσε κατά τή διάρκεια τῆς διαδικασίας ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου ὅτι ὁ ὑπολογισμός τῆς βελγικῆς ἀποζημιώσεως ἔγινε συμφώνως πρός μόνη τή βελγική νομοθεσία πού θεωρήθηκε πιό εὐνοϊκή γιά τόν ἐνδιαφερόμενο ἀπό τήν ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 46 τοῦ κανονισμοῦ 1408/71, Τόνισε δέ ὅτι αὐτή ἡ μέθοδος ὑπολογισμοῦ συνεπαγόταν τήν ἐφαρμογή τῶν διατάξεων τῆς ἐθνικῆς νομοθεσίας περί τοῦ μή ἐπιτρεπτοῦ τῆς σωρεύσεως τῶν παροχῶν.

Τό Δικαστήριο ἔκρινε μέ τίς ἀποφάσεις τοῦ τῆς 13ης Ὀκτωβρίου 1977 (Mura 22/77, Rec., σ. 1699 καί Greco 37/77, Rec., σ. 1711) ὅτι, ὅταν ἡ τελευταία περίοδος τοῦ ἄρθρου 12 παράγραφος 2 τοῦ κανονισμοῦ 1408/71 δέν ἐφαρμόζεται (δηλαδή στίς περιπτώσεις πού οἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 46 παράγραφος 3 τοῦ κανονισμοῦ δέν ἐφαρμόζονται διότι θά συνεπάγοταν μείωση τῆς ληφθείσας παροχῆς δυνάμει μόνης τῆς νομοθεσίας ἑνός Κράτους μέλους), ἐφαρμόζεται ἡ πρώτη περίοδος μέ συνέπεια νά ἀντιτάσσονται στό δικαιοῦχο οἱ διατάξεις περί μειώσεως, ἀναστολῆς ἤ καταργήσεως πού προβλέπει ἡ ἐθνική νομοθεσία.

16 Τό INAMI ὑποστήριξε, κατόπιν, ὅτι τό ἄρθρο 107 τοῦ κανονισμοῦ 574/72 ἐφαρμόζεται ἐπί τοῦ ὑπολογισμοῦ τῆς βελγικῆς παροχῆς πού προβλέπει τό ἄρθρο 70 παράγραφος 2 τοῦ νόμου τῆς 9ης Αὐγούστου 1963 πού ἐφαρμόζεται δυνάμει τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ κανονισμοῦ 1408/71.

17 Ἄν, ἀντιθέτως, ὅπως ὑποστήριξε ἡ Ἐπιτροπή, τό ἄρθρο 12 παράγραφος 2 τοῦ κανονισμοῦ 1408/71 δέν ἐφαρμόζεται στή συγκεκριμένη περίπτωση, οἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 107 τοῦ κανονισμοῦ 574/72 ἐφαρμόζονται κατ' ἀναλογία, δεδομένου ὅτι μέχρι τήν 1η Ἰουλίου 1976, ἡμερομηνία ἀπό τήν ὁποία τό ἄρθρο 241 bis τοῦ βασιλικοῦ διατάγματος τῆς 4ης Νοεμβρίου 1963 ἄρχισε νά ἰσχύει, δέν ὑπῆρχε καμία ἐθνική βελγική διάταξη πού νά ρυθμίζει τήν ἀπόφαση ἡ ὁποία νά καθορίζει τό ὕψος τῆς παροχῆς πού βαρύνει τό Βέλγιο. Ἄν καί ἡ

ἀπόφαση τοῦ INAMI λήφθηκε τό Σεπτέμβριο τοῦ 1976, ἡ ἀνικανότητα πρός ἐργασία καί ἡ ἔναρξη ἰσχύος τῆς ἰταλικῆς παροχῆς προηγήθηκαν πολύ τῆς 1ης Ἰουλίου 1976.

18 Ὅπως προκύπτει ἀπό τό ὑποβληθέν ἐρώτημα, τό Tribunal du travail, ρωτᾶ ἄν ἡ ἀνωτέρω ἀπόφαση τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι νόμιμη, ἐνόψει τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ κανονισμοῦ 574/72, ὁ ὁποῖος «προβλέπει οὐσιαστικῶς ὅτι τά ἀποδιδόμενα ποσά δέ δύνανται νά εἶναι ἀνώτερα τοῦ ποσοῦ πού πράγματι εἰσπράχθηκε δυνάμει μιᾶς ἄλλης νομοθεσίας».

19 Πλήν ὅμως, πρέπει νά ἐπισημανθεῖ ὅτι τό ἄρθρο 7 τοῦ κανονισμοῦ 574/72 δέν περιέχει καμία διάταξη πού νά ἐπάγεται τόσο σαφές ἀποτέλεσμα, ὅπως αὐτό πού ὑπολαμβάνει τό ἐρώτημα, ἔτσι ὥστε τό ἄρθρο αὐτό νά μήν ἀσκεῖ καμία ἐπίδραση στήν ἀπάντηση ἐπί τοῦ τεθέντος ἐρωτήματος.

20 Ὅσον ἀφορᾶ τό ἐρώτημα, ὅπως τέθηκε ἀπό τό Tribunal du travail, συνάγεται τόσο ἀπό τό ἄρθρο 155 τῆς συνθήκης ὅσο καί ἀπό τό δικαιοδοτικό σύστημα πού διαμόρφωσε ἡ συνθήκη, καί κυρίως ἀπό τά ἄρθρα της 173 καί 177, ὅτι ἕνα ὄργανο, ὅπως ἡ Διοικητική Ἐπιτροπή, δέ δύναται νά ἐξουσιοδοτηθεῖ ἀπό τό Συμβούλιο γιά νά ἐκδώσει πράξεις κανονιστικοῦ χαρακτήρα. Μία ἀπόφαση τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς, μολονότι δύναται νά βοηθήσει τούς φορεῖς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως πού εἶναι ἐπιφορτισμένοι μέ τήν ἐφαρμογή τοῦ κοινοτικοῦ δικαίου σ' αὐτό τόν τομέα, δέ δύναται νά τούς ὑποχρεώσει νά ἀκολουθήσουν ὁρισμένες μεθόδους ἤ νά υἱοθετήσουν ὁρισμένη ἑρμηνεία, ὅταν προβαίνουν στήν ἐφαρμογή τῶν κοινοτικῶν κανόνων. Ἑπομένως, ἡ ἀπόφαση 101 τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς δέ δεσμεύει τό Tribunal du travail.

21 Συνεπῶς, ἡ ἀπάντηση στό ἐρώτημα πού ἔθεσε τό Tribunal du travail τῶν Βρυξελλῶν πρέπει νά εἶναι κατ' αὐτή τήν ἔννοια.

22 Θά πρέπει, πάντως, νά προστεθοῦν ὁρισμένες σκέψεις, οἱ ὁποῖες θά μποροῦσαν νά βοηθήσουν τήν ἐπίλυση τῆς ὑποθέσεως πού ἐκκρεμεῖ ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ Δικαστηρίου.

23 Ἀπό τό φάκελο προκύπτει ὅτι ἡ ἀνικανότητα πρός ἐργασία πού συνιστᾶ τή βάση τῶν ἐν λόγω παροχῶν ἄρχισε σέ περίοδο πού προηγεῖται τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1973, ἡμερομηνία ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῶν κανονισμῶν 1408/71 καί 574/72. Ὅμως οἱ διάδικοι στήν κύρια δίκη καί τό Tribunal du travail τῶν Βρυξελλῶν, καθώς καί ἡ Ἐπιτροπή πού κατέθεσε παρατηρήσεις ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου, φαίνεται πώς ἔκριναν ὅτι ἐν προκειμένω ἐφαρμόζονταν οἱ διατάξεις αὐτῶν τῶν κανονισμῶν. Τό Δικαστήριο θεωρεῖ ὅτι, ἐκτός τῆς περιπτώσεως πού ὁ ἐργαζόμενος ἔχει ζητήσει τήν ἐφαρμογή τῶν διατάξεων τοῦ κανονισμοῦ 1408/71 ἐφαρμοστέες εἶναι ἐν προκειμένω οἱ διατάξεις τοῦ κανονισμοῦ 3 τοῦ Συμβουλίου τῆς 25ης Σεπτεμβρίου 1958 (JO ἀριθ. 30, σ. 561). Ὡς πρός τό θέμα αὐτό πρέπει νά παρατηρηθεῖ, ὅμως, ὅτι ὁποιοδήποτε κι ἄν εἶναι τό ἐφαρμοστέο σύστημα, οἱ συνέπειες δέ θά εἶναι διαφορετικές γιά τήν ἐπίλυση τῆς διαφορᾶς.

24 Πρέπει νά τονισθεῖ ὅτι ἡ ἐφαρμογή τῶν ἐθνικῶν κανόνων περί τοῦ μή ἐπιτρεπτοῦ τῆς σωρεύσεως προκύπτει ἀπό πάγια νομολογία τοῦ Δικαστηρίου, κατά τήν ὁποία μία διάταξη τοῦ βασικοῦ κανονισμοῦ πού ἔχει ὡς συνέπεια νά στερήσει τό διακινούμενο ἐργαζόμενο ἀπό μέρος τοῦ ὀφέλους πού δικαιοῦται κατά τή νομοθεσία ἑνός μόνο Κράτους μέλους, δέν εἶναι σύμφωνη μέ τό σκοπό τοῦ ἄρθρου 51 τῆς συνθήκης. Τό Δικαστήριο δέχθηκε μέ τή νομολογία αὐτή ὅτι, ὅταν ἡ χορήγηση πλήρους ἐθνικῆς συντάξεως πού συνοδεύεται ἀπό τήν ἐφαρμογή τῶν ἐθνικῶν κανόνων περί τοῦ μή ἐπιτρεπτοῦ τῆς σωρεύσεως εἶναι εὐνοϊκότερη γιά τόν ἐργαζόμενο ἀπό ὅ,τι τό σύστημα τοῦ συνυπολογισμοῦ καί τῆς ἀνάλογης κατανομῆς πού προβλέπεται ἀπό τήν κοινοτική κανονιστική ρύθμιση, ἡ ἐθνική νομοθεσία ἐφαρμόζεται ἐξ ὁλοκλήρου. Μολονότι αὐτή ἡ νομολογία μπορεῖ νά ἔχει ὡς συνέπεια τή μείωση τοῦ ποσοῦ τῶν παροχῶν πού χορηγοῦνται στόν ἐργαζόμενο δυνάμει τῶν νομοθεσιῶν περισσοτέρων Κρατῶν μελῶν, ἐκκινεῖ ἐντούτοις ἀπό τή σκέψη ὅτι ὁ ἐργαζόμενος πρέπει νά λάβει, τό λιγότερο, τήν πιό εὐνοϊκή πλήρη σύνταξη πού δικαιοῦται δυνάμει τῆς νομοθεσίας ἑνός μόνον Κράτους μέλους.

25 Κατά συνέπεια, ὅταν μιά πλήρης σύνταξη ἔχει χορηγηθεῖ σέ ἐργαζόμενο δυνάμει μόνο τῆς ἐθνικῆς νομοθεσίας ἑνός Κράτους μέλους καί, κατ' ἐφαμογή τῆς κοινοτικῆς κανονιστικῆς ρυθμίσεως τοῦ παρέχεται ἐπίσης σύνταξη ἐντός ἑνός ἄλλου Κράτους μέλους, τῆς ὁποίας τό ποσό ἀφαιρεῖται ἀπό τήν πλήρη σύνταξη πού τοῦ χορήγησε ὁ ἁρμόδιος φορέας τοῦ πρώτου Κράτους μέλους, δέ συμβιβάζεται μέ τό ἄρθρο 51 τῆς συνθήκης ἡ ἐφαρμογή αὐτῆς τῆς νομοθεσίας πού ἐπιτρέπει γιά μιά ὁρισμένη περίοδο, ἡ ἀπόδοση στόν ἁρμόδιο φορέα τοῦ πρώτου Κράτους

μέλους τῶν προσωρινῶν προκαταβολῶν πού καταβλήθηκαν στό δικαιοῦχο νά ὑπερβαίνει τό ποσό τῆς συντάξεως ἤ τῶν καθυστερούμενων ποσῶν πού μεταφέρθηκαν σ' αὐτόν τό φορέα ἀπό τό φορέα κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως τοῦ δεύτερου Κράτους μέλους, κατόπιν μετατροπῆς του σέ ἐθνικό νόμισμα τοῦ πρώτου Κράτους μέλους κατά τήν ἡμερομηνία τῆς μεταφορᾶς.

Ἐπί τῶν δικαστικῶν ἐξόδων

26 Τά ἔξοδα, στά ὁποῖα ὑποβλήθηκε ἡ Ἐπιτροπή, πού ὑπέβαλε παρατηρήσεις στό Δικαστήριο δέν ἀποδίδονται. Δεδομένου ὅτι ἡ παρούσα διαδικασία ἔχει ὡς πρός τούς διαδίκους τῆς κύριας δίκης τό χαρακτήρα παρεμπίπτοντος πού ἀνέκυψε ἐνώπιον τοῦ ἐθνικοῦ δικαστηρίου, σ' αὐτό ἐναπόκειται νά ἀποφανθεῖ ἐπί τῶν δικαστικῶν ἐξόδων.

Διά ταῦτα

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρῶτο τμῆμα)

κρίνοντας ἐπί τοῦ ἐρωτήματος πού τοῦ ὑπέβαλε μέ διάταξη τῆς 6ης Μαρτίου 1980 τό Tribunal du travail τῶν Βρυξελλῶν, ἀποφαίνεται:

1) **Μία ἀπόφαση τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς, μολονότι δύναται νά βοηθήσει τούς φορεῖς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως πού εἶναι ἐπιφορτισμένοι μέ τήν ἐφαρμογή τοῦ κοινοτικοῦ δικαίου σ' αὐτόν τόν τομέα, δέ δύναται νά τούς ὑποχρεώσει νά ἀκολουθήσουν ὁρισμένες μεθόδους ἤ νά υἱοθετήσουν ὁρισμένη ἑρμηνεία, ὅταν προβαίνουν στήν ἐφαρμογή τῶν κοινοτικῶν κανόνων. Ἐπομένως, ἡ ἀπόφαση 101 τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς δέ δεσμεύει τά ἐθνικά δικαστήρια.**

2) **Ὅταν μιά πλήρης σύνταξη ἔχει χορηγηθεῖ σέ ἐργαζόμενο δυνάμει μόνο τῆς ἐθνικῆς νομοθεσίας ἑνός Κράτους μέλους καί, κατ' ἐφαρμογή τῆς κοινοτικῆς κανονιστικῆς ρυθμίσεως τοῦ παρέχεται ἐπίσης σύνταξη ἐντός ἑνός ἄλλου Κράτους μέλους, τῆς ὁποίας τό ποσό ἀφαιρεῖται ἀπό τήν πλήρη σύνταξη πού τοῦ χορήγησε ὁ ἁρμόδιος φορέας τοῦ πρώτου Κράτους**

μέλους, δέ συμβιβάζεται μέ τό ἄρθρο 51 τῆς συνθήκης ἡ ἐφαρμογή αὐτῆς τῆς νομοθεσίας πού ἐπιτρέπει, γιά μιά ὁρισμένη περίοδο, ἡ ἀπόδοση στόν ἁρμόδιο φορέα τοῦ πρώτου Κράτους μέλους τῶν προσωρινῶν προκαταβολῶν πού καταβλήθηκαν στό δικαιοῦχο νά ὑπερβαίνει τό ποσό τῆς συντάξεως ἤ τῶν καθυστερούμενων ποσῶν πού μεταφέρθηκαν σ' αὐτό τό φορέα ἀπό τό φορέα κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως τοῦ δεύτερου Κράτους μέλους, κατόπιν μετατροπῆς του σέ ἐθνικό νόμισμα τοῦ πρώτου Κράτους μέλους κατά τήν ἡμερομηνία τῆς μεταφορᾶς.

Koopmans O'Keeffe Bosco

Δημοσιεύτηκε σέ δημόσια συνεδρίαση στό Λουξεμβοῦργο στίς 14 Μαΐου 1981.

Ὁ γραμματεύς

κ.ά.α

J. A. Pompe

Βοηθός γραμματεύς

Ὁ πρόεδρος τοῦ πρώτου τμήματος

T. Koopmans

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ JEAN-PIERRE WARNER ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΧΘΗΚΑΝ ΣΤΙΣ 20 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1980 [1]

Κύριε πρόεδρε,
κύριοι δικαστές,

Ἡ ὑπόθεση αὐτή φέρεται ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου μέ τή μορφή αἰτήσεως περί ἐκδόσεως προδικαστικῆς ἀποφάσεως πού ὑπέβαλε τό Tribunal du travail τῶν Βρυξελλῶν.

Ὁ ἐνάγων κατά τή διαδικασία ἐνώπιον τοῦ Tribunal εἶναι ὁ Giuseppe Romano, ὁ ὁποῖος εἶναι ἰταλός πολίτης πού διαμένει στό Βέλγιο. Ὁ ἐναγόμενος εἶναι τό βελγικό Institut national d'assurance maladie-invalidité «INAMI».

Τό ζήτημα σ' αὐτή τή δίκη εἶναι, κατ' οὐσία, πῶς πρέπει νά κατανεμηθεῖ μεταξύ τῶν μερῶν μιά συναλλαγματική ἀπώλεια πού προκλήθηκε ἀπό τή μείωση τῆς ἀξίας τῆς ἰταλικῆς λιρέτας μεταξύ τοῦ χρόνου ὅπου ἡ ἰταλική σύνταξη τήν ὁποία δικαιοῦται ὁ Romano ἔγινε ἀπαιτητή καί τοῦ χρόνου ὅπου πράγματι καταβλήθηκε.

1 — Μετάφραση ἀπό τά ἀγγλικά.